

zónájába invitálni az olvasót, ahol a média által elültetett sztereotípiákat, félelmeket le kell győznie és a perifériáról be kell hívnia a Másikat.

Gombkötő Bence

A magyar nyelv lótarással kapcsolatos török jövevényszavai

Aligha találhatunk olyan szókészleti csoportot a magyar nyelvben, amely ne tartalmazna török eredetű jövevényszavakat. Az egyik ilyen csoportot az állattartáson belül a lótarással kapcsolatos terminológia képezi. Mint steppei lovasnomád gyökerekkel rendelkező nép a ló a közelmúltig meghatározó eleme volt a magyarságnak. Az előadásban bemutatásra kerülnek a lótarással kapcsolatos török eredetű jövevényszavak. A felhasznált források listáját követően, egy rövid történeti áttekintés következik, hogy hogyan váltunk lovas nemzetté és milyen hatást gyakorolt a kialakuló magyarság lóhasználatára elsősorban a szláv és török népelemek. Az előadás törzsét a jövevényszavak etimológiai vizsgálata képezi. A legfontosabb részcsoportok a lószínnevek, lószerszámok és a ló kor és nem szerinti elnevezései. A vizsgálat célja felmérni, hogy mekkora hatást gyakorolt a török a magyar terminológiára, mennyire volt ezekre az új kifejezésekre szükség és hogy kiderüljön melyik korban volt a legjelentősebb az érintkezés.

Gombos Brigitta

A Sulpicius-bankház nyomában: az ókor modern oligarchái?

A *Sulpicius-archívum* egy olyan 127 dokumentumot tartalmazó lelet-együttes, amely az egyik legfontosabb jogi és gazdasági forrás az első századi Római Birodalomról. Az archívum, vagy más néven a *Tabulae Pompeianae Sulpiciorum* legkorábbi dokumentuma Kr. u. 26-ban (vagy 29-ben) keletkezett, míg az utolsó 61-ben. A Sulpiciusok, akárcsak a legtöbb banki ügylettel foglalkozó család a korban, olyan felszabadított rabszolgák, akik generációkon keresztül építették ki üzleti hálózatukat. Székhelyük Puteoli, a korszak egyik meghatározó kereskedelmi-, illetve gazdasági szempontból is fontos kikötővárosa volt, ahol az első században igen nagy pénz- és áruforgalom ment végbe. Bankjuk nem csupán klasszikus pénzkölcsönzéssel és letéti elhelyezéssel foglalkozott, hanem számos más szolgáltatásokat is nyújtott: pénzáttalásokat bonyolított, árveréseken vett részt, illetve szervezett, kölcsönbérleti szerződéseket adott, stb.

A Sulpiciusok szerződéseinek több kérdést is felvetnek, amelyekkel előadásomban is foglalkozni szeretnék. Az első és legszembetűnőbb a megtalálási hely: ahogyan az elnevezés is mutatja, a leleteket az ókori Pompeji egyik kerületének házában találták meg 1959-ben, annak ellenére, hogy mind a százhuszonhét dokumentum Puteoli városához köthető. Az épület valószínűsíthetően a Sulpiciusok kezében volt, de a költözés pontos oka a mai napig ismeretlen, a kutatók csupán találgatnak.

Kutatásom második része a szerződések jogi helyzetével foglalkozik; több olyan szerződés is szerepel az archívumban, melyek a kamatfizetés folyamatánál nem teljesen egyértelműek. A szövegbéli pontatlanság véletlennek tekinthető, vagy a kor törvénykezését akarták kikerülni, és 12%-nál nagyobb kamatot akartak kivetni? Vagyis a Sulpiciusok uzsorások voltak? Vajon mi az oka annak,